

MACA-
12040-09

мастер академске студије архитектуре

назив предмета усмерење	стратегија интегралног урбаног развоја сви модули	година	прва
изборна група	изборни предмет 2 – урбанизам	семестар	2
наставник	Др Ратка Чолић, Доцент	статус	изборни
E-mail контакт	colic.ratka@gmail.com	ЕСПБ	2
учесници у настави		часови активне наставе	
		предавања	2
		вежбе	
		др. облици	
		сам.истр.рад	
		остали часови	
сарадници			
координатор СЦ			
пожељне квалификације за пријем студената			

садржај предмета

циљ:

Разумевање теоријског оквира колаборативног планирања, критике, као и његове примене у савременој пракси европског планирања кроз стратегију интегралног урбаног развоја; Јачање критичке свести студената о актуелним истраживањима и савременој пракси планирања урбаног развоја у земљама ЕУ и Србији; Разумевање израде стратегије интегралног урбаног развоја као нове праксе планирања; Развијање преносивих и професионалних вештина које ће омогућити студентима да покажу иницијативу и личну и професионалну одговорност

теоријска и практична настава:

Стратегија интегралног урбаног развоја је европски инструмент планирања. Заснива се на колаборативном планирању као теоријском оквиру и моделу деловања у пракси. Настава укључује упознавање са значајем стратегије, разумевање процеса израде стратешког плана, као и препознавање потреба и креирање стратегије урбаног развоја појединачних зона интервенције (централна градска подручја са стагнацијом или опадањем економског раста, смањене атрактивности, угроженог идентитета; "brownfield" локације; подручја изложена проблемима заштите животне средине, климатских промена, неадекватних урбаних структура и др.). Студенти се упознају са темама специфичним и за локални контекст (одабрана локација) и за европске стратегије интегралног урбаног развоја (кроз примере из праксе) – развој угрожених и недовољно искоришћених градских подручја и четврти; промена физичких структура; социјална инклузија и борба против сиромаштва; становање (ново, обнова, унапређење услова); културно наслеђе; развој инфраструктуре; одрживи урбани транспорт, мобилност, јавни превоз; климатске промене; заштита животне средине, енергетска ефикасност; "low-carbon" економија; запошљавање и мобилност радне снаге; истраживања, технолошки развој и иновације; доступност и квалитет ИКТ; конкурентност малих и средњих предузећа; образовање и обука; институционални капацитети и ефикасна јавна управа.

метод извођења наставе:

Предавања, посета терену, групне дискусије, радионице, разговори са експертима, писани и графички радови мањег обима (колоквијуми) и израда семинарског рада

основна литература:

Albrechts, L. (2004) Strategic (spatial) planning reexamined. *Environment and Planning B: Planning and Design* 31(5) 743–758.
Чолић, Р. (2016) "Стратегија интегралног урбаног развоја (СИУР) – нови инструмент планирања урбаним развојем у Србији" у (Х.Милер, Б.Верман, Р.Чолић и др.) Управљање земљиштем у урбаним подручјима у Србији, Резултати шестогодишње српско-немачке сарадње, Могул 1: Управљање земљиштем у урбаним подручјима, AMBERO Consulting представништво Београд, Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, GIZ канцеларија у Београду, Colorgrafx, Београд, Март 2016, стр: 72-89.
Чолић, Р., Мојовић, Ђ., Петковић, М., Чолић, Н. (2013) Водич за партиципацију у планирању урбаног развоја. Београд: GIZ/ AMBERO-ICON
Faludi, A. (2014) EUropeanisation or Europeanisation of spatial planning? *Planning Theory & Practice*, 15:2, pp.155-169.
Healey P. (1998) Collaborative Planning in a Stakeholder Society, *Town Planning Review* 69 (1998)

ИСХОДИ

-
- 1 СПОСОБНОСТ ИЗРАДЕ АРХИТЕКТОНСКИХ ПРОЈЕКТА КОЈИ ЗАДОВОЉАВАЈУ ЕСТЕТСКЕ И ТЕХНИЧКЕ ЗАХТЕВЕ.
Студент ће имати способност да:
- 1. припреми и представи пројекте објеката различите размере, сложености и типологије у разноврсним контекстима, користећи низ медија (техника), а одговарајући на дати задатак;
 - 2. разуме конструктивни и структурални склоп, стратегије заштите животне средине и регулативне (правне) захтеве који се односе на пројектовање и изградњу комплетног архитектонског пројекта;
 - 3. развије концептуални и критички приступ према архитектонским пројектима који интегрише естетске аспекте објекта и техничке захтеве изградње и потреба корисника.
-
- 2 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ ИСТОРИЈЕ И ТЕОРИЈЕ АРХИТЕКТУРЕ И СРОДНИХ УМЕТНОСТИ, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУШТВЕНИХ НАУКА.
Студент ће имати знање о:
- 1. културној, друштвеној и интелектуалној историји, теорији и технологијама које су од значаја за пројектовање објеката;
 - 2. утицају историје и теорије на просторне, друштвене и технолошке аспекте архитектуре;
 - 3. примени одговарајућих теоријских концепата током пројектовања у студију, показујући промишљени и критички приступ.
-
- 3 ЗНАЊЕ О ЛИКОВНИМ УМЕТНОСТИМА КАО УТИЦАЈНИМ ЗА КВАЛИТЕТ АРХИТЕКТОНСКОГ ПРОЈЕКТА.
Студент ће имати знање о:
- 1. томе како теорија, пракса и технологије ликовних уметности утичу на архитектонски пројекат;
 - 2. креативној примени визуелних уметности и њиховом значају и утицају на архитектуру;
 - 3. креативној примени сличних радова у процесу пројектовања у студију, у смислу њихове концептуализације и репрезентације.
-
- 4 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О УРБАНИСТИЧКОМ ПРОЈЕКТОВАЊУ, ПЛАНИРАЊУ И ВЕШТИНАМА УКЉУЧЕНИМ У ПЛАНСКИ ПРОЦЕС.
Студент ће имати знање о:
- 1. теоријама урбанистичког пројектовања и планирању заједница;
 - 2. утицајима пројектовања и развоја градова у прошлом и садашњем времену на савремено изграђену средину;
 - 3. актуелној планској политици и законодавству којима се контролише изградња, укључујући и социјалне, економске и аспекте заштите животне средине и њихов значај за планирање развоја.
-
- 5 РАЗУМЕВАЊЕ ОДНОСА ИЗМЕЂУ ЧОВЕКА И ОБЈЕКТА И ИЗМЕЂУ ОБЈЕКТА И ЊИХОВОГ ОКРУЖЕЊА, И ПОТРЕБЕ ДА СЕ ОБЈЕКАТ И ПРОСТОРИ ИЗМЕЂУ ОДНОСЕ ПРЕМА ЉУДСКИМ ПОТРЕБАМА И МЕРИ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потребама и тежњама корисника објеката;
 - 2. утицајима објеката на животну средину и премисама одрживог пројектовања;
 - 3. начину на који ће се објекти уклопити у своје локалне контексте.
-
- 6 РАЗУМЕВАЊЕ АРХИТЕКТОНСКЕ ПРОФЕСИЈЕ И УЛОГЕ АРХИТЕКТЕ У ДРУШТВУ, ПОСЕБНО У ПРИПРЕМИ ПРОЈЕКТА КОЈИ УЗИМАЈУ У ОБЗИР СОЦИЈАЛНЕ ФАКТОРЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. природи професионализма и обавезама и одговорностима архитеката према клијентима, корисницима објеката, ивођачима грађевинских радова, професионалним сарадницима и ширем друштву;
 - 2. улози архитекте у пројектантском тиму и грађевинској индустрији, препознавајући важност текућих метода и трендова у обликовању грађене средине;
 - 3. могућем утицају пројекта за изградњу на постојеће и будуће заједнице.
-
- 7 РАЗУМЕВАЊЕ МЕТОДА ИСТРАЖИВАЊА И ПРИПРЕМЕ ПРОЈЕКТНИХ ЗАДАТАКА ЗА АРХИТЕКТОНСКИ ПРОЈЕКАТ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потреби да се критички испитају примери који су функционално, организационо и технолошки релевантни за постављени пројектни задатак;
 - 2. потреби да се процене и припреме пројектни задаци различитих размера и типологија, да се дефинишу захтеви клијента и корисника и њихова прилагодљивост локацији и контексту;
 - 3. доприносима архитеката и професионалних сарадника у формулисању пројектног задатка и истраживачких метода потребних за припрему задатка.
-
- 8 РАЗУМЕВАЊЕ КОНСТРУКТИВНИХ СИСТЕМА, ГРАЂЕВИНСКЕ И КОНСТРУКТОРСКЕ ПРОБЛЕМАТИКЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА АРХИТЕКТОНСКО ПРОЈЕКТОВАЊЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. истраживању, критичкој процени и избору алтернативног конструктивног, грађевинског решења, као и решења материјализације у складу са архитектонским пројектом;
 - 2. стратегијама за изградњу објеката и способности да се интегрише знање о конструктивним принципима и грађевинским техникама;
 - 3. физичким особинама и карактеристикама грађевинских материјала, компонената и системима, као и утицајима ових одлука на животну средину.
-
- 9 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ФИЗИЧКИМ ПРОБЛЕМИМА, ТЕХНОЛОГИЈАМА И ФУНКЦИЈИ ОБЈЕКТА У ЦИЉУ ОБЕЗБЕЂЕЊА УНУТРАШЊЕГ КОМФОРА И ЗАШТИЂЕНОСТИ.
Студент ће имати знање о:
- 1. принципима пројектовања оптималних визуелних, термалних и акустичних амбијената;
 - 2. системима за постизање комфора околине према принципима одрживог развоја;
 - 3. стратегијама за пројектовање инфраструктуралних мрежа објеката (водовод и канализација, електроинсталције и друго) и способности да се оне интегришу у архитектонски пројекат.
-

10 НЕОПХОДНЕ ПРОЈЕКТАНТСКЕ ВЕШТИНЕ КАКО БИ СЕ ИСПУНИЛИ ЗАХТЕВИ КОРИСНИКА У ОКВИРИМА ФИНАНСИЈСКИХ ОГРАНИЧЕЊА И ГРАЂЕВИНСКИХ ПРОПИСА.

Студент ће имати вештине да:

- 1. критички испита финансијске факторе у зависности од могуће типологије објекта, конструктивног система и избора спецификација и њихов утицај на архитектонски пројекат;
- 2. разуме механизме контролисања трошкова током израде пројекта;
- 3. изради пројекат који ће испуњавати услове корисника и бити у складу са правном регулативом, одговарајућим стандардима перформанси материјала и захтевима у вези са здрављем и безбедношћу корисника.

11 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ПРОИЗВОДЊИ, ОРГАНИЗАЦИЈИ, РЕГУЛАТИВИ И ПРОЦЕДУРАМА КОЈИМА СЕ ПРОЈЕКАТ СПРОВОДИ У ИЗГРАЂЕНИ ОБЈЕКАТ ИЛИ ПЛАН ИНТЕГРИШЕ У ЦЕЛОКУПНИ ПЛАНСКИ СИСТЕМ.

Студент ће имати знање о:

- 1. основним правним, професионалним и законским одговорностима архитекте, о организацији, правилима и процедурама које се користе у преговарању и одобравању архитектонских пројеката, укључујући земљишне законе, контролу и правила изградње и прописе о здрављу и безбедности;
- 2. Професионалним међу-односима појединаца и организација које учествују у набављању и изради архитектонских пројеката и како су они дефинисани у уговорним и организационим структурама;
- 3. Основним теоријама управљања и принципима пословања који се односе на вођење архитектонског пројекта и праксе, препознавајући текуће и надлазеће трендове у грађевинској индустрији.

остали исходи

Очекује се да студент након завршене наставе буде обучен за интегрално планирање урбаног развоја у складу са европском праксом

оцењивање

Унети све облике оцењивања обухваћене предиспитним обавезама и завршним испитом. У структури укупне оцене на предмету предиспитне обавезе се вреднују са најмање 30, а највише 70 поена. Укупан број поена је 100.

предиспитне обавезе	50	завршни испит	50
Колоквијум 1	15	Семинарски рад	40
Колоквијум 2	15	Радни материјал	5
Рад током семестра	20	Усмена одбрана	5

термински план

недеља	датум	опис тематских јединица
1		Разумевање концепта колаборативног планирања као теоријског оквира за израду стратегије интегралног урбаног развоја
2		Разумевање Европских политика урбаног развоја, интегралног приступа, актуелних тема урбаног развоја, Објашњење садржаја Стратегије
3		Разумевање локалног контекста и упознавање са приоритетним зонама интервенције, Одређивање приоритетних зона интервенције у оквиру ширег подручја и додељивање локација
4		Разумевање различитих политика, препознавање њиховог утицаја на локалном нивоу, Иницијална анализа и сагледавање појединачних локација
5		Препознавање значаја анализе, примери из праксе, Анализа и препознавање потенцијала/недостатака појединачних локација
6		Колоквијум: потребе за интервенцијом
7		Дефинисање визије промена
8		Разумевање значаја и начина формулисања циљева развоја
9		Колоквијум: визија и циљеви развоја
10		Гостујуће предавање - Искуства учесника израде Стратегија из Крагујевца, Ужица, Краљева (према договору)
11		Објашњење могућности и начина на који ће се Стратегија реализовати и шта је за то потребно (Шта треба променити? Зашто? Како?)
12		Анализа потенцијалних стејкхолдера у процесу формулисања стратегије
13		'Role-play' техника симулације рада стејкхолдерских група на имплементацији пројеката
14		Разумевање процеса мониторинга (праћења) као покушаја да се искорачи из фазе израде у реализацију стратегије и разумевање значаја евалуације стратегије
15		Презентација финалних радова